

Jugar per créixer

Si observem als nens podem comprovar que, a mesura que creixen, juguen de manera diferent.

El pedagog Jean Piaget va establir uns estadis en els que predomina, entre altres coses, una manera determinada de jugar.

1. Estadi sensoriomotor: dels 0 a 2 anys. Predomina el joc funcional o d'exercici.
2. Estadi Preoperacional: dels 2 als 6 anys. Predomina el joc simbòlic.
3. Estadi de les operacions concretes: dels 6 als 12 anys. Predomina el joc de regles.

Paral·lelament a aquests estadis va apareixent progressivament el joc de construcció. Aquest tipus de joc va evolucionant amb els anys i es manté al servei del joc predominant a l'estadi pel que passi el nen.

El joc funcional o d'exercici:

Consisteix en repetir un cop i un altre un exercici per el pur plaer d'obtenir una resultat immediat.

- **Arrossegar, gatejar, caminar**, ... Son exercicis amb el propi cos.
- **Mossegar, llepar, llençar, agitar**, ... Joc d'exercici amb objecte, on es manipula i s'explora sensorialment les qualitats de l'objecte.
- **Somriure, tocar, amagar-se**, ... Son jocs d'exercici amb persones on s'afavoreix d'interacció social

Els beneficis son:

- Desenvolupament sensorial
- Coordinació de moviments i desplaçament
- Comprensió del món que envolta al bebè
- Auto superació.
- Interacció social amb l'adult de referència
- Coordinació oculo-manual

El joc simbòlic:

Consisteix en simular **situacions, objectes i personatges** que no estan presents en el moment del joc.

Els beneficis són:

- Comprendre i assimilar l'entorn que ens envolta
- Aprendre i practicar coneixements sobre els rols establerts a la societat adulta
- Desenvolupar el llenguatge
- Afavorir la imaginació i la creativitat.

El joc de regles:

Habitualment pensem que els jocs de regles són només els jocs col·lectius, com els esports o els jocs de taula.

Però a partir de l'ús de les primeres regles al joc simbòlic dels nens, ja poden realitzar altres jocs reglats amb la participació o no de l'adult.

És el cas dels jocs tradicionals com el pica paret o el pilla pilla, als que nens de quatre o cinc anys ja poden començar a jugar.

Beneficis del joc de regles:

Son **elements socialitzadors** que ensenyen als nens a guanyar i perdre, a respectar els torns i les normes i a considerar les opcions o accions dels companys

- Afavoreixen el desenvolupament del llenguatge, la memòria, el raonament, l'atenció y la reflexió.

El joc de construcció:

Apareix cap al primer any de vida i es va desenvolupant paral·lelament als altres tipus de joc. Primer els nens apilen un objecte a sobre de l'altre perfeccionant només l'acció. Posteriorment la construcció la fa, de vegades, per fer una forma simbòlica (un avió, una garatxe de cotxes,...) I superant els sis anys el nen acostuma a construir per exercitar altres capacitats cognitives.

Beneficis dels joc de construcció:

- Potencia la creativitat
- Augmenta la capacitat de atenció i concentració
- Facilita la comprensió i raonament espacial (a dalt –a baix, dins-fora,...)
- Desenvolupa la capacitat d'anàlisi i síntesi
- Augmenta el control corporal durant les accions.
- Facilita el joc compartit
- Millora la motricitat fina

Aportacions del joc al desenvolupament:

Desenvolupament cognitiu: el permet entendre el seu entorn i desenvolupar el pensament.

Desenvolupament social: aprenen els rudiments de la reciprocitat i de l'empatia.

Desenvolupament emocional: A més de decidir la història del joc al que juga (que passa, durant quanta estona, qui està implicat,...) el nen posa sentiments i presta emocions als personatges.

Per altre banda, l'equilibri emocional que s'aconsegueix amb el joc és un estat plaent que sempre es tendeix a buscar.

Desenvolupament motor: Desenvolupa la motricitat fina i gruixuda. El moviment és el motor del joc.

El joc en família. Temps i espai de joc en família.

El dilema és: Juguem amb ells o els deixem fer sols?

No podem portar sempre la direcció del joc ja que coartem la iniciativa del nen. Però hem de jugar amb ells ja que ens permetrà crear un vincle pare-fill i establir interaccions mútues molt satisfactòries.

El nen que juga amb els pares i éssers estimats es sent atès, cuidat i apreciat i li proporciona seguretat i confiança essencials per el seu desenvolupament.

Deixem-nos guiar per ells, que ens diguin que hem de fer, ens expliquin que passarà i ens doni un paper per jugar.

I de manera ocasional prenem nosaltres la iniciativa i proposem activitats apropiades per la seva edat.

El joc i la autoestima.

El joc és una oportunitat de plaer i alegria.

En situació de plaer les persones aprenen més, independentment de l'edat, del nivell cultural i l' intel·lecte .

En el joc es dóna l'oportunitat de creixement i desenvolupament intel·lectual, físic, emocional, cognoscitiu, pot reduir efectes atemoridors de la vida, produeix plaer i alegria, redueix l'ansietat, ajuda a la relaxació .

I molt important pot produir creativitat.

Si algú els alaga amb naturalitat es donarà el creixement de l'autoestima

El joc i la gestió d'emocions.

El joc proporciona al nen i la nena el context perfecte per posar nom i entendre les emocions.

A més d'experimentar-les: Si guanyo estic content/a, si perdo em poso trist/a.

També les poden viure a través dels contes: La caputxeta esta espantada, el lloc molt rabiós. I posar-les en pràctica a través del joc simbòlic i així acabar d'entendre-les.

El joc i el gènere.

Com afavorir una educació no sexista:

-Afavorir els agrupaments mixtos, evitant que els grups de joc es constitueixin en funció del gènere .

-Revaloritzar el llenguatge corporal i afavorir l'expressió d'emocions i sentiments , tant en nens com en nenes.

-Realitzar propostes de joc variades i àmplies que incloguin àmbits de dominància femenina, masculina i neutra. Recrear escenes de la realitat circumdant .

-No privar el nen dels jocs de les nenes, se'ls educa per infravalorar el treball domèstic, a més de considerar que hi ha professions com ara infermeria, secretaria , etc . , són menys prestigioses .

-No privar la nena de realitzar els jocs dels nens, els les desanima en el seu interès a la investigació, manipulació, creació, ...

El joc i les noves tecnologies.

-Ubicar l'ordinador i d'altres productes tecnològics en espais comuns o, almenys, que no n'afavoreixin l'aïllament.

-Definir unes normes clares d'ús. Prioritzant uns usos davant d'altres. Uns torns més importants que altres (exemple: per treballar abans que per jugar). Si cal redactar-les i tenir-les visibles. Pactades.

-“Controlar” que l'estona que es passa davant d'una pantalla entri dins els límits raonables.

-Afavorir conductes alternatives a les tecnologies.

-Utilitzar “interruptors externs”. Filtres de control parental, alarmes, etc. Exemples de filtres: Eu Kids, els propis navegadors...

-Establir pactes per als incompliments. Que els límits siguin realistes i es compleixin.

-Transmetre un discurs de responsabilitat, moderació i prudència.

-Emfatitzar els “bons usos”.